

Pytania i odpowiedzi

1. Czy w działaniach, które będzie wdrażał Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich będzie stosowany system zaliczkowy?

Tak, w ramach działań wdrażanych przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, będzie stosowany system zaliczkowy na podobnych zasadach jak w okresie programowania 2014-2020 w RPO – Lubuskie 2020, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 21 września 2022 roku w sprawie zaliczek w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich.

2. Czy w ramach Priorytetu 2 o wsparcie będą mogli ubiegać się jednostki OSP czy PSP?

W ramach Priorytetu 2. *Fundusze Europejskie na zielony rozwój Lubuskiego*, Celu szczegółowego (iv) Wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego, dopuszczono wsparcie projektów Państwowej Straży Pożarnej na poziomie regionalnym jedynie w uzasadnionych przypadkach, ponieważ co do zasady będą one wspierane także na poziomie krajowym, zgodnie z przyjętym podziałem interwencji pomiędzy poziomami krajowym i regionalnym w perspektywie finansowej na lata 2021-2027, określonym w tzw. Linii Demarkacyjnej, która została przygotowana przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. W FEWL 2021- 2027 zawarto zapis wprost wynikający z przytoczonej Linii Demarkacyjnej, aby możliwe było ewentualne wsparcie projektów PSP, których nie uwzględniałyby interwencja krajowa (np.: w sytuacji wyczerpania alokacji lub gdy zakres projektu jest wyłączony z dofinansowania w ramach tych programów).

Reasumując informuję, iż projekty Państwowej Straży Pożarnej i podległych jej jednostek organizacyjnych będą, zgodnie z zapisami Linii Demarkacyjnej, wspierane z poziomu krajowego, a dedykowanym krajowym programem wsparcia w analizowanych obszarach jest Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021-2027. Szczegółowe rozwiązania w tym zakresie będą znane na etapie opracowania kryteriów wyboru projektów oraz regulaminu naboru.

3. Czy w 2023 r. będzie ogłoszony nabór na centra usług społecznych?

Zarząd Województwa Lubuskiego w dniu 21 marca 2023 roku uchwałą Nr 324/4480/23 przyjął Harmonogram naborów wniosków o dofinansowanie w programie Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 (stan na 31 marca 2023 r.).

Zgodnie z przedmiotowym dokumentem w roku 2023 zaplanowano 23 nabory na kwotę 769 696 743,16 zł, z czego:

- w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego 12 naborów na kwotę 545 408 710,00 zł
- w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus 11 naborów na kwotę 224 288 033,16 zł.

Niemniej jednak nabór na centra usług społecznych nie został w nim uwzględniony. Przygotowanie Harmonogramu był warunkiem koniecznym do rozpoczęcia procesu wyboru projektów i tym samym uruchomienia środków z programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027.

Harmonogram może ulec zmianie gdyż będzie aktualizowany nie rzadziej niż raz na kwartał.

4. Jaki będzie maksymalny poziom pomocy publicznej w projektach EFS+?

W przypadku wystąpienia pomocy publicznej lub pomocy de minimis zastosowanie mają następujące akty prawne:

- Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027.
- Rozporządzenie Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.
- Rozporządzenie Komisji (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.

5. Czy w ramach programu środki mogą zostać przeznaczone na wsparcie już istniejących miejsc przedszkolnych?

Na chwilę obecną ostatecznie znane i zatwierdzone są tylko zapisy programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027. Roboczo można powiedzieć, że wsparcie będzie koncentrowało się na tworzeniu nowych miejsc wychowania przedszkolnego (będą także inne formy wsparcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i nauczycieli) a ustalenia dotyczące typów projektów w Szczegółowym Opisie Priorytetów w chwili obecnej wyglądają następująco:

„1. Mądry przedszkolak – upowszechnienie wychowania przedszkolnego

- utworzenie nowych miejsc, w tym również nowych i alternatywnych form wychowania;
- realizacja dodatkowych zajęć oraz zajęć zwiększających kompetencje kluczowe; działania wspierające umiejętności językowe dzieci z obszarów wiejskich;
- opieka psychologiczna (w tym dla dzieci z doświadczeniem uchodźstwa – na podstawie innych przesłanek niż status migranta);
- szkolenia, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli, w szczególności na rzecz zindywidualizowanego podejścia do ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.”

Przewiduje się przeprowadzanie naborów w trybie konkurencyjnym i niekonkurencyjnym (instrumenty terytorialne w ramach wydzielonego działania eSZOP).

Ostateczne zatwierdzenie typów projektów, form wsparcia i innych szczegółowych warunków w zakresie wsparcia w tym obszarze znajdzie się w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych oraz regulaminie konkursu.

6. W jaki sposób wnioskodawcy muszą wskazywać, że projekt spełnia zasady równościowe?

Wnioskodawca jest zobowiązany do realizacji Projektu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i Unii Europejskiej, w szczególności z politykami unijnymi, w tym dotyczącymi pomocy publicznej, zamówień publicznych, prawa pracy oraz zasadami horyzontalnymi, o których mowa w art. 9 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 26 października 2012 r. (Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012r.) oraz Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 z późn. zm.).

W kryteriach wyboru projektu będą zawarte kryteria horyzontalne odnoszące się do zgodności projektu z zasadami równościowymi (tj. zasadą równości kobiet i mężczyzn, zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami), Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych.

Kluczową kwestią w realizacji zasad równościowych jest sposób zaplanowania i wdrażania konkretnych działań przez Wnioskodawcę. Realizowanie zasad równościowych nie powinno ograniczać się jedynie do zapisów typu „Brak sprzeczności pomiędzy zapisami projektu a zapisami Karty Praw Podstawowych UE”. Wnioskodawca będzie zobowiązany określić/zdefiniować zaplanowane działania wpisujące się w kwestie, o których mowa we wstępie. Działania powinny być spójne z przeprowadzoną wcześniej diagnozą/analizą grupy docelowej, nie powinny powielać stereotypów czy przeciwdziałać wystąpieniu barier równościowych w trakcie realizacji projektu.

W przypadku projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus istotny będzie dokument – Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027, wraz z załącznikami, o których mowa poniżej:

- Załącznik nr 1 – Standard minimum realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn w ramach projektów współfinansowanych z EFS+

Narzędziem używanym do oceny realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn w ramach projektów współfinansowanych z EFS+ jest standard minimum. Narzędzie to obejmuje pięć zagadnień i pomaga ocenić, czy wnioskodawca uwzględnił kwestie równościowe w ramach analizy potrzeb w projekcie,

zaplanowanych działań, wskaźników lub w ramach działań prowadzonych na rzecz zespołu projektowego.

- Załącznik nr 2 – Standardy dostępności dla polityki spójności 2021-2027.

- Załącznik nr 3 – Procedura służąca do włączania zapisów Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (KPON) do praktyki wdrażania programów.

Warto wspomnieć, że działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji zostały zdefiniowane dla każdego celu szczegółowego objętego programem Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027.

Zapisy tam zawarte mogą stanowić dla Wnioskodawcy.

7. Jakie będą stopy procentowe pożyczek na projekty w ramach instrumentów finansowych?

Trwają jeszcze prace dotyczące instrumentów finansowych. Zamierzeniem jest, aby stopy procentowe przy pożyczkach były preferencyjne.

8. Kiedy będziemy mogli poznać całość uszczegółowienia nowego programu, tzw. SzOP?

Prace nad całością uszczegółowienia trwają. Najpierw powstanie dla obszarów, w ramach których planowane są nabory jeszcze w tym roku, tj.: Działanie 1.1 „Badania i innowacje”, Działanie 2.9 „Gospodarka odpadami”, Działanie 6.1 „Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy”, Działanie 6.4 „Edukacja podstawowa i ponadpodstawowa”, Działanie 6.5 „Kształcenie zawodowe”, Działanie 6.13 „Usługi społeczne i zdrowotne”. Pozwoli to na szybsze wdrażanie programu. Ponadto treść dokumentu została poddana 14-dniowemu opiniowaniu. Równoległe trwają prace nad uszczegółowieniem dla pozostałej części programu. Również one będą poddawane zaopiniowaniu.

9. Czy w projektach realizowanych przez PCPR będą mogli brać dzieci?

W Działaniach realizowanych w celu szczegółowym (l) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci, jedną z grup docelowych są dzieci, młodzież i rodziny (biologiczne, zastępcze, adopcyjne) lub kandydaci na rodziny zastępcze i adopcyjne oraz ich otoczenie. W tym celu szczegółowym wykorzystywane będą instrumenty aktywizacji społecznej.

Natomiast w Działaniach realizowanych w celu szczegółowym (h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji, jedną z grup docelowych są osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a także osoby w ich otoczeniu. W tym celu szczegółowym wykorzystywane będą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, zdrowotnej, zawodowej i społecznej.

10. Czy projekty PCPR będą realizowane obligatoryjnie w partnerstwie?

Projekty będą realizowane w partnerstwie.

11. Czy niepubliczne szkoły zawodowe mogą aplikować o środki w ramach kształcenia zawodowego?

Nie mogą. W ramach Działania 6.5 Beneficjentem mogą być:

- publiczne szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe ich organy prowadzące (w rozumieniu ustawy Prawo oświatowe), ich związki, stowarzyszenia i porozumienia;
- jednostki samorządu terytorialnego (JST) ich związki, stowarzyszenia i porozumienia;
- spółki komunalne;
- jednostki organizacyjne JST;
- organizacje pozarządowe;
- przedsiębiorstwa (MŚP) i ich związki i stowarzyszenia, w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie odrębnych przepisów, podmioty ekonomii społecznej;
- szkoły, przedszkola i placówki (w rozumieniu ustawy o systemie oświaty) i ich organy prowadzące;
- publiczne szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe ich organy prowadzące (w rozumieniu ustawy Prawo oświatowe), ich związki, stowarzyszenia i porozumienia;
- instytucje rynku pracy;
- uczelnie wyższe i ich spółki;
- EUWT.

12. Czy w ramach projektów badawczych lista beneficjentów mogących aplikować o środki z nowego programu będzie ograniczona do podmiotów z województwa lubuskiego?

Kryteria wyboru projektów nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Planowane jest jednak utrzymanie w nich zapisów dotyczących posiadania przez wnioskodawców siedziby lub oddziału (w przypadku podmiotów wpisanych do KRS) lub miejscowości zamieszkania (w przypadku podmiotów wpisanych do CEIDG) na obszarze województwa lubuskiego.

13. Czy środki na realizację projektów straży pożarnych będą wydzielone dla OSP i PSP? (DFW)

W ramach Priorytetu 2. *Fundusze Europejskie na zielony rozwój Lubuskiego, Celu szczegółowego (iv) Wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego*, dopuszczono wsparcie projektów Państwowej Straży Pożarnej na poziomie regionalnym jedynie w uzasadnionych przypadkach, ponieważ co do zasady będą one wspierane także na poziomie krajowym, zgodnie z przyjętym podziałem interwencji pomiędzy poziomami krajowym i regionalnym w perspektywie finansowej na lata 2021-2027, określonym w tzw. *Linii Demarkacyjnej*, która została przygotowana przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. W programie Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 zawarto zapis wprost wynikający z przytoczonej *Linii Demarkacyjnej*, aby możliwe było ewentualne wsparcie projektów PSP, których nie uwzględniałaby interwencja krajowa (np.: w sytuacji wyczerpania alokacji lub gdy zakres projektu jest wyłączony z dofinansowania w ramach tych programów).

Reasumując, projekty Państwowej Straży Pożarnej i podległych jej jednostek organizacyjnych będą, zgodnie z zapisami *Linii Demarkacyjnej*, wspierane z poziomu krajowego, a dedykowanym krajowym programem wsparcia w analizowanych obszarach jest Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021-2027. Szczegółowe rozwiązania w tym zakresie będą znane na etapie opracowania kryteriów wyboru projektów oraz regulaminu naboru.

14. Czy będzie możliwe uzyskanie dofinansowania na spalarnie odpadów?

Program Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 nie przewiduje wspierania tego typu instalacji.

15. Jak będzie wyglądać kwestia kwalifikowalności Vat w projektach o wartości powyżej 5 milionów euro?

Podatek VAT w projekcie, którego łączny koszt wynosi co najmniej 5 mln EUR (włączając VAT), może być kwalifikowalny, gdy brak jest prawnej możliwości odzyskania podatku VAT zgodnie z przepisami prawa krajowego.

16. Czy planowane jest wsparcie projektów „zaprojektuj- wybuduj”?

Istnieje taka możliwość w szczególnych przypadkach, np. w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego. Preferowane będą projekty gotowe do realizacji, celem umożliwienia skompletowania pozwoleń będą ogłaszane konkursy z wystarczająco długim naborem np. trzymiesięcznym.

17. Czy maksymalny poziom dofinansowania EFRR będzie wynosił 85%?

Tak, będzie to 85%.

18. Jaki jest planowany poziom udzielanych zaliczek na poczet realizacji projektów?

Instytucja Zarządzająca programem Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 jest w trakcie ustalania poziomu udzielanych zaliczek. Jednak ich poziom nie powinien znacznie odbiegać od poziomów z perspektywy finansowej na lata 2014-2020.

19. Czy w ramach EFS+ wsparcie domów dziennego pobytu zostanie rozszerzone o kluby seniora?

W obecnej perspektywie nie ma już rozdzielenia domów dziennego pobytu od klubów seniora. Najważniejsze jest w przypadku klubów seniora, które już istnieją, aby w ramach wsparcia zwiększyła się liczba osób objętych opieką.

20. Czy stowarzyszenie działające na rzecz osób niepełnosprawnych może ubiegać się o wsparcie w ramach programu?

W marcu 2024 r. planowany jest konkurs dla organizacji pozarządowych na budowanie zdolności i potencjału. Będą to małe projekty do 50 tys. zł dofinansowania, z przeznaczeniem na: zatrudnienie księgowej, wynajęcie lokalu, zakup sprzętu komputerowego itp. Na konkurs przeznaczone zostanie 2 mln zł. Nabór wniosków będzie powtarzany w kolejnych latach.